

Prediction teachers' psychological well-being based on their spiritual intelligence, problem-solving style and perfectionism

S. Rahmani Javanmard^{1*}, N. Mikaeili², Z. Vahidi³

**Received: 27 October 2015; received in revised form 26 May 2016;
accepted 31 May 2016**

Abstract

Aim: Study aim was to determine teachers' psychological well-being based on their spiritual intelligence, problem solving styles and perfectionism in Aleshtar. **Method:** Method was correlational and the statistical population includes 350 persons from all Aleshtar teachers at high school level in academic year 2011-2012 from 10 high schools, 5 female high schools and 5 male high schools and 10 teachers from each school and 100 persons were selected based on the multistage cluster sampling eventually. Date were collected through the Questionnaires of King spiritual intelligence (2008), Cassidy and Long's problem solving styles (1996), Terry-Short's perfectionism (1995), and Riff's psychological well-being (1998). **Result:** Results indicated that spiritual intelligence ($\beta = 0.091$, $P < 0.004$), positive problem-solving styles ($\beta = 0.361$, $P < 0.001$) and positive perfectionism ($\beta = 0.424$, $P < 0.008$) has a positive and significant relationship with psychological well-being. On the other hand there had not been found any relationship between negative problem-solving styles ($\beta = 0.007$, $P = 0.251$), and negative perfectionism ($\beta = 0.442$, $P = 0.243$) with psychological well-being ($P = 0.001$). Negative perfectionism variables, positive perfectionism and positive problem-solving styles also predict 33/6 percent of changes in psychological well-being. **Conclusion:** Spiritual intelligence leads to admire the value of life philosophy and to choose precious goals, as well as positive problem-solving and perfectionism ends in adopting reasonable and accessible measures for performance and the ability of understanding the problem and the adaptation of person with different problems of life which influence all these psychological well-being factors positively.

Keywords: *perfectionism, problem solving, psychological, spiritual intelligence, teachers, well-being*

1*. Corresponding author, M.A. in psychology, Instructor, Department of psychology, PayamNoor University, Lorestan, Aleshtar, Iran, rahmani_samira23@yahoo.com

2. Associate professor, Department of psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran

3. M.A in psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran

پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی معلمان بر اساس هوش معنوی، سبک‌های مساله‌گشایی و کمال‌گرایی آن‌ها

سمیرا رحمانی جوانمرد^{۱*}، نیلوفر میکائیلی^۲ و زهره وحیدی^۳

دریافت مقاله: ۹۴/۰۸/۰۵؛ دریافت نسخه نهایی: ۹۵/۰۳/۰۶؛ پذیرش مقاله: ۹۵/۰۳/۱۱

چکیده

هدف: هدف پژوهش تعیین میزان بهزیستی روان‌شناختی معلمان بر اساس هوش معنوی، سبک‌های مساله‌گشایی و کمال‌گرایی آن‌ها بود. روش: روش پژوهش همبستگی و جامعه‌آماری شامل تمامی معلمان شهرستان شهرستان در مقطع دبیرستان به تعداد ۳۵۰ نفر در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ بود که از میان ۵ دبیرستان دخترانه نور، ولایت‌فقیه، راضیه، آفرینش، سمیه و ۵ دبیرستان پسرانه امام (ره)، امیرکبیر، امام جعفر صادق (ع)، چمران و باهنر و از هر دبیرستان ۱۰ معلم و در مجموع تعداد ۱۰۰ نفر به صورت نمونه‌گیری خوش‌های چندمرحله‌ای انتخاب شد.داده‌ها از طریق پرسشنامه هوش معنوی کینگ (۲۰۰۸) سبک‌های مساله‌گشایی کسیدی و لانگ (۱۹۹۶)، کمال‌گرایی تری-شورت (۱۹۹۵) و بهزیستی روان‌شناختی ریف (۱۹۹۸) جمع‌آوری شد. یافته‌ها نتایج نشان داد متغیرهای هوش معنوی ($\beta = 0.091$ ، $P < 0.004$)، سبک‌های مساله‌گشایی مثبت ($\beta = 0.001$ ، $P < 0.0001$) و کمال‌گرایی مثبت ($\beta = 0.024$ ، $P < 0.0008$) رابطه مثبتی با بهزیستی روان‌شناختی دارند؛ اما سبک‌های مساله‌گشایی منفی ($\beta = -0.007$ ، $P < 0.0001$) و کمال‌گرایی منفی ($\beta = -0.042$ ، $P < 0.0003$) با بهزیستی روان‌شناختی رابطه‌ای ندارند؛ و در مجموع کمال‌گرایی منفی، کمال‌گرایی مثبت و سبک‌های مساله‌گشایی مثبت قادر به پیش‌بینی ۳۳/۶ درصد از تغییرات بهزیستی روان‌شناختی هستند. نتیجه‌گیری: از آن‌جا که هوش معنوی منجر به ارزشمند بودن فلسفه زندگی، انتخاب اهداف والا و حس موفقیت‌های بالقوه و سبک‌های مساله‌گشایی و کمال‌گرایی مثبت نیز منجر به اتخاذ معیارهای معقول و دست‌یافتنی برای عملکرد و سازگاری فرد با مسائل مختلف زندگی می‌شوند و رابطه مثبتی با بهزیستی روان‌شناختی دارند؛ بنابراین لازم است با ارتقا این متغیرها بهزیستی روان‌شناختی افراد را افزایش داد.

کلیدواژه‌ها: بهزیستی، روان‌شناختی، کمال‌گرایی، مساله‌گشایی، معلمان، هوش معنوی

۱. نویسنده مسئول، کارشناسی ارشد روان‌شناسی، مدرس دانشگاه پیام‌نور، شهر، لرستان، ایران
Email: rahmani_samira23@yahoo.com

۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه حقوق اردبیلی، اردبیل، ایران

۳. کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه حقوق اردبیلی، اردبیل، ایران

مقدمه

سازمان آموزش و پرورش نقش مهمی در بهسازی و توسعه زندگی فردی و اجتماعی افراد دارد. در کنار اهمیت شغل معلمی به عنوان مهم‌ترین مؤلفه‌های تعلیم و تربیت، تدریس و معلمی به دلیل ماهیت و انتظارهای زیادی که از معلم می‌رود، کار پرتنش و پروفشاری است و ممکن است بر سطح سلامت روان و بهزیستی معلم‌ها تأثیرگذار باشد. بهزیستی روان‌شناختی^۱ به ادراک فرد از میزان هماهنگی بین خود از یکسو و پیامدهای عملکردش از سوی دیگر اشاره دارد و به عنوان یک ارزیابی مداوم و نسبتاً پایدار از رضایت درونی در طول عمر یک فرد مطرح می‌شود (بهادری خسروشاهی و هاشمی‌نصرت‌آبادی، ۱۳۹۰). بهزیستی روان‌شناختی شامل تجربه عواطف خوشایند، سطوح پایین خلق منفی و رضایت بالا از زندگی است (کلارگ و گوسن، ۲۰۰۹). سیسیاسک، وارنیک، وارنیک، آپتر، بالاز و همکاران (۲۰۱۴) معتقدند که داشتن بهزیستی روان‌شناختی بالا، رضایت از جو عمومی کلاس و توانایی درک مشکلات روانی دانش‌آموزان توسط معلم منجر به افزایش آمادگی آن‌ها برای کمک به مشکلات روحی و روانی دانش‌آموزان می‌شود. همچنین میزان بالایی از بهزیستی روان‌شناختی معلمان منجر به افزایش کیفیت زندگی کاری در آن‌ها می‌شود (ایلگان، اوذو سنگیز، آتا و آکرام، ۲۰۱۵).

در این زمینه ممکن است که برخی از ویژگی‌های شخصیتی معلمان، بر بهزیستی روان‌شناختی و از این طریق بر سطح کیفیت آموزشی آن‌ها به صورت مثبت یا منفی تأثیرگذار باشد. یکی از این ویژگی‌ها هوش معنوی است. کینگ (۲۰۰۹) هوش معنوی را به عنوان مجموعه‌ای از ظرفیت‌های ذهنی می‌داند که مبتنی بر جنبه‌های غیرمادی و متعالی هستی از قبیل شناختن خویشن، تفکر وجودی عمیق‌تر و گسترش معنا است. لزوم توجه به رشد هوش معنوی در محیط کار منجر به یافتن پاسخ چرایی انجام کار توسط افراد می‌شود، معلمان و کارکنان دارای هوش معنوی بالا با تمام وجودشان در سازمان کار می‌کنند؛ و کار را بیش از آن که یک شغل بدانند، به عنوان یک مأموریت، فرض می‌کنند و در نتیجه عملکرد مفیدتری خواهند داشت. کاشدان و نزلک (۲۰۱۲) معتقدند که تجربه معنویت روزانه و هوش معنوی منجر به یافتن معنی زندگی، عزت‌نفس و عاطفه مثبت می‌شود و با بهزیستی روان‌شناختی رابطه مثبتی دارد (صاحب‌الزمانی، فراهانی، عباسی و طالبی، ۲۰۱۴؛ عباسی‌بهلوی، کریمی‌مطلق، دهقان‌پور، زینالیان‌فرد و رنجبرنایی، ۲۰۱۵). در واقع کارکنانی که از هوش معنوی بالایی برخوردارند میزان استرس و فرسودگی شغلی کمتر و کیفیت زندگی کاری بالاتری را گزارش می‌کنند (صادقی، زمانی و نوروزپور، ۲۰۱۵).

1. psychological well being

یکی دیگر از مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر بهزیستی و سلامت روان، سبک‌های مساله‌گشایی^۱ است. سبک‌های مساله‌گشایی اشاره به فرآیندی شناختی-رفتاری دارد که طیفی از پاسخ‌های بدیل و بالقوه را برای مقابله با شرایط مشکل‌زا فراهم می‌سازد و امکان انتخاب بهترین و مؤثرترین پاسخ‌ها را افزایش می‌دهد (ناتقیان، شیرینزاده و قادری، ۲۰۰۸). این مفهوم راهبرد مقابله‌ای مهمی است که می‌تواند فرد را قادر سازد تا موقعیت‌های مشکل‌آفرین روزمره و تأثیر هیجانی آن‌ها را به خوبی کنترل کند و از این طریق، تنیدگی روان‌شناختی را کاهش دهد، یا به حداقل برساند و یا پیشگیری کند (علیلو، اسماعلی، واحدی و رضایی، ۱۳۸۸). افرادی که حس مثبتی از خود در مساله‌گشایی دارند در مهارت‌های مساله‌گشایی موفق‌ترند (دینکول‌اوزگار، تمل و یلماز، ۲۰۱۲) و سبک‌های مساله‌گشایی کارامد و خلاقانه، نقش مهمی در کاهش تنیدگی و در نتیجه تأمین سلامت‌روان و بهزیستی شخصی ایفا می‌کنند. در مقابل سبک‌های غیرسازنده مساله‌گشایی تهدیدی جدی علیه بهزیستی شخصی، درمانگری و افزایش ادراک اجتنابی نسبت به موقعیت‌های مساله‌دار هستند (کاندرمیر و گر، ۲۰۰۹؛ آقایوسفی و شریف، ۱۳۹۰).

همچنین یکی دیگر از سازه‌های شخصیتی که نقش مهمی در سازش‌یافتنگی افراد ایفا می‌کند، کمال‌گرایی^۲ است (دانش، نیکومنش، سلیمی‌نیا، سابقی و شمشیری، ۱۳۹۳). از نظر لی، اسکپ سالیوان و کمپ (۲۰۱۲) نقل از زرگر، مردانی و مهرابی‌زاده‌هنرمند، (۱۳۹۱) بین کمال‌گرایی مثبت و منفی تمایز وجود دارد. کمال‌گرایی مثبت به عنوان تلاش برای معیارهای معقول و واقعی؛ و کمال‌گرایی منفی، تمایل به تلاش برای کسب معیارهای بسیار بالا تعریف شده است که با ترس از شکست و تمرکز بر مایوس کردن دیگران همراه است. نتایج پژوهش‌ها حاکی از رابطه مثبت و معنadar کمال‌گرایی مثبت با بهزیستی روان‌شناختی (گرانمايه‌پور و بشارت، ۲۰۱۰) و رابطه منفی و معنadar کمال‌گرایی منفی با بهزیستی روان‌شناختی است (پولادی ری‌شهری، حسینی، افسارپور و بهرام‌خانی، ۱۳۹۰).

در زمینه تأثیر کمال‌گرایی در محیط کاری نیز می‌توان گفت که افراد دارای کمال‌گرایی منفی، تحمل ابهام پایین‌تری را دارند که این امر منجر به کاهش رضایت از کار در آن‌ها می‌شود (استوبر و دامیان، ۲۰۱۳). این افراد نگرانی و نشخوار بیشتری در مورد کار دارند که کار کردن را برای آن‌ها سخت می‌کند و نمی‌توانند به متوقف کردن این افکار و استراحت بعد از کار بپردازنند و در نتیجه این امر بر کار، زندگی، سلامت و بهزیستی‌شان تأثیری منفی می‌گذارد (فلکسمن، منارد، بوند و کینمان، ۲۰۱۲). در حالی که کمال‌گرایی مثبت منجر به افزایش کیفیت زندگی کاری در بین

-
1. problem solving style
  2. perfectionism

کارکنان می‌شود (صادقی‌تبار، ۲۰۱۴)؛ چرا که با سطوح بالای خودکارآمدی، سطوح بالای هیجان‌های مثبت و سطوح پایین هیجان‌های منفی همراه است (بولینا، ۲۰۱۴).

در مجموع و براساس این اصل که معلمان رکن اصلی آموزش و پرورش محسوب می‌شوند و نقش مهمی در تربیت نسل آینده کشور ایفا می‌کنند، برای ایفای درست نقش اصلی خود باید از توانایی‌ها و مهارت‌ها و ویژگی‌های مثبت شخصیتی و روان‌شناختی لازم برخوردار باشند تا بتوانند زمینه لازم را برای ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان و هدایت آن‌ها به سمت پیشرفت فراهم کنند، لذا این مطالعه با هدف تعیین میران بهزیستی روان‌شناختی معلمان بر اساس هوش معنوی، سبک‌های مساله‌گشایی و کمال‌گرایی آن‌ها انجام شد تا به دو سؤال زیر پاسخ دهد

۱. آیا هوش معنوی، سبک‌های مساله‌گشایی مثبت و منفی و کمال‌گرایی مثبت و منفی قادر به پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی هستند؟

۲. کدام‌یک از متغیرهای هوش معنوی، سبک‌های مساله‌گشایی مثبت و منفی و کمال‌گرایی مثبت و منفی سهم بیش‌تری در پیش‌بینی واریانس بهزیستی روان‌شناختی دارند؟

روش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری شامل تمامی معلمان شهرستان الشتر در مقطع دبیرستان به تعداد ۳۵۰ نفر در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۹۲ بود. با توجه به این که در پژوهش‌های از نوع همبستگی، حداقل حجم نمونه ۵۰ نفر برای بیان چگونگی رابطه ضرورت دارد (دلاور، ۱۳۸۷)، نمونه پژوهش از بین این معلمان با حجم ۱۰۰ نفر به تعداد ۵۰ معلم زن از مدارس نور، ولایت فقیه، راضیه، آفرینش و سمیه و ۵۰ معلم مرد از مدارس امام (ره)، امیرکبیر، امام جعفرصادق (ع)، چمران و باهنر به روش نمونه‌گیری خوش‌های چندمرحله‌ای و از هر مدرسه‌ای ۱۰ معلم انتخاب شد. معیارهای ورود به پژوهش شامل استغال در مقطع دبیرستان، سلامت جسمی و روانی و تأهیل بود. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی، روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری تحلیل شد.

ابزار پژوهش

۱. مقیاس هوش معنوی گینک. این مقیاس توسط کینگ (۲۰۰۸) تهیه شد و شامل ۲۴ ماده و چهار خردۀ مقیاس تفکر انتقادی وجودی سوال‌های ۱، ۳، ۵، ۹، ۱۳، ۱۷، ۲۱؛ معناسازی شخصی سوال‌های ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۹، ۲۳، ۲۶؛ آگاهی متعالی سوال‌های ۲، ۶، ۱۰، ۱۸، ۱۴؛ و گسترش خودآگاهی سوال‌های ۴، ۸، ۱۲، ۱۶، ۲۴ است. نمره‌گذاری آن به صورت طیف پنج درجه‌ای لیکرتی

از = کاملاً مخالفم تا = کاملاً موافقم و سؤال ۶ معکوس است. نمره‌های بالاتر نشان‌دهنده هوش معنوی و یا وجود چنین ظرفیتی است. کینگ و دسیکو (۲۰۰۹) ضریب آلفای کرونباخ کل آزمون را ۰/۹۲ و ضریب آلفای زیرمقیاس‌های آن را برای تفکر انتقادی وجودی ۰/۷۸، معناسازی شخصی ۰/۷۸، آگاهی متعالی ۰/۸۷ و گسترش خودآگاهی ۰/۹۱ گزارش دادند. در پژوهش چاری، ملک، ذبیحی‌دان و کشت‌کاران (۱۳۸۹) پایایی مقیاس هوش معنوی با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۳ و برای خردمندی مقیاس‌های مذکور به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۶۸، ۰/۷۴ و ۰/۸۲ گزارش شد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای خردمندی مقیاس‌های مذکور به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۷۸، ۰/۶۳، ۰/۶۱ و برای کل مقیاس ۰/۸۸ به دست آمد.

۲. مقیاس سبک‌های مساله‌گشایی کسیدی و لانگ. این مقیاس توسط کسیدی و لانگ (۱۹۹۶) با هدف ارزیابی نحوه واکنش افراد در برابر مسائل و موقعیت‌های خاص ساخته شد و دارای ۲۵ ماده و ۶ خردمندی مقیاس سبک خلاق سوال‌های ۹-۱۲، اعتماد سوال‌های ۱۳-۱۶ و گرایش سوال‌های ۲۱ و ۲۴ به عنوان سبک‌های مساله‌گشایی مثبت و درمانگی سوال‌های ۱-۴، کنترل سوال‌های ۵-۸ و اجتناب سوال‌های ۱۷-۲۰ به عنوان سبک‌های مساله‌گشایی منفی است و هریک از این خردمندی‌مقیاس‌ها در برگیرنده چهار ماده است. شیوه نمره‌گذاری به صورت صفر و یک و برای گزینه نمی‌دانم ۰/۵ در نظر گرفته شده است. دامنه نمره‌ها در هریک از خردمندی‌مقیاس‌ها بین صفر تا ۸ خواهد بود. اعتبار درونی عوامل فوق به ترتیب برابر با ۰/۸۶، ۰/۶۶، ۰/۷۱، ۰/۵۲، ۰/۶۵ و ۰/۶۴ است (کسیدی و برنسايد، ۱۹۹۶). در پژوهش شاکری، عبدالهزاده، محمدخانی و نوری (۱۳۹۳) اعتبار درونی ۰/۷۷ به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ برای سبک‌های مساله‌گشایی مثبت ۰/۶۵ و برای سبک‌های مساله‌گشایی منفی ۰/۵ به دست آمد.

۳. مقیاس کمال‌گرایی تری-شورت. این مقیاس توسط تری-شورت، اونز، اسلد و دوی (۱۹۹۵) تدوین شده و شامل دو خردمندی‌مقیاس هریک شامل ۲۰ سؤال است. کمال‌گرایی مثبت سوال‌های ۲، ۳، ۶، ۹، ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۴، ۲۳، ۲۸، ۲۵، ۲۴، ۳۰، ۳۲، ۳۴، ۳۵، ۳۷، ۳۸، ۳۶، ۳۳، ۳۱، ۲۷، ۲۶، ۲۲، ۲۰، ۱۷، ۱۵، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۸، ۷، ۵، ۴، ۱، منفی سوال‌های ۳۹ بر مبنای طیف پنج درجه‌ای لیکرتی از ۱ = کاملاً مخالفم تا ۵ = کاملاً موافقم و دامنه نمره‌ها بین ۲۰ تا ۱۰۰ است. نقطه برش این آزمون برای افراد دارای اختلال در خردمندی‌مقیاس کمال‌گرایی منفی ۶۹ و بالاتر است. برنز و فدوا (۲۰۰۵) آلفای کرونباخ را برای کمال‌گرایی مثبت ۰/۸۵ و برای کمال‌گرایی منفی ۰/۸۶؛ و میکاییلی، رحمانی و نریمانی (۱۳۹۱) نیز پایایی را به روش آلفای کرونباخ برای کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۱ گزارش کردند. همچنین روایی مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی از طریق محاسبه ضرایب همبستگی آن با نمره کل مقیاس

سلامت عمومی ۰/۴۶ و ۰/۴۸ و با عزت نفس ۰/۴۴ و ۰/۵۲ - به دست آمد (علی‌زاده صحرایی، خسروی و بشارت، ۱۳۸۸). در پژوهش حاضر پایابی به روش آلفای کرونباخ برای کمال‌گرایی مشبت ۰/۸۳ و برای کمال‌گرایی منفی ۰/۸۵ به دست آمد.

۴. مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف. مقیاس بهزیستی روان‌شناختی توسط ریف^۱ در سال ۱۹۹۸ ساخته شد و در سال ۲۰۰۲ مورد تجدیدنظر قرار گرفت. این مقیاس دارای شش خرده مقیاس خودمختاری سوال‌های ۵۰، ۴۴، ۳۸، ۳۲، ۲۶، ۲۰، ۱۴، ۲، ۲۰، ۲۶، ۳۲، ۳۸، ۴۴، ۴۰، ۴۶، ۲۸، ۳۴، ۴۰، ۴۶، ۵۲، ۵۰، ۴۵، ۵۱، ۴۵، ۴۵، ۳۹، ۳۳، ۳۳، ۳۹، ۹، ۳؛ رشد شخصی سوال‌های ۱۰، ۱۳، ۱۹، ۲۵، ۳۱، ۳۷، ۴۳، ۴۹، ۵۲، ۵۰، ۵۴، ۴۲، ۴۸، ۵۴، ۱۶، ۲۲، ۲۸، ۳۴، ۴۰، ۴۶، ۵۰، ۵۳، ۵۱، ۱۱، ۱۷، ۲۳، ۲۹، ۳۵، ۴۱، ۴۷، ۱۲، ۲۴، ۳۰، ۳۶، ۱۸، ۲۴، ۳۰، ۳۶ است که در طیف شش درجه‌ای لیکرتی از کاملاً موافق = ۶ تا کاملاً مخالف = ۱ نمره‌گذاری می‌شود. دایرندوک (۲۰۰۵) همسانی درونی خردۀ مقیاس‌ها را مناسب و آلفای کرونباخ آن‌ها را بین ۰/۷۷ تا ۰/۹۰ یافت. بیانی، محمدکوچکی و بیاتی (۱۳۸۷) ضریب پایابی به روش بازآزمایی را ۰/۸۲ و خردۀ مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مشبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی را به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۷۷، ۰/۷۰ و ۰/۷۸ گزارش کردند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای خردۀ مقیاس‌های مذکور به ترتیب ۰/۴۴، ۰/۵۱، ۰/۳۶، ۰/۴۸ و برای کل مقیاس ۰/۸۳ به دست آمد.

شیوه اجرا. جهت اجرای پژوهش و گردآوری داده‌ها، نخست با مسئولان آموزش و پژوهش هماهنگی لازم صورت گرفت. پس از کسب اطلاعات لازم مبنی بر تعداد مدارس دخترانه و پسرانه و تعداد معلمان در سطح دیبرستان و پس از تشریح هدف پژوهش و جلب مشارکت و همکاری آن‌ها مقیاس‌های پژوهش به صورت فردی اجرا شد.

یافته‌ها

سن معلمان زن ۸ درصد زیر سن ۳۰ سال، ۳۲ درصد بین سنین ۳۰-۴۰ سال و ۱۰ درصد بین سنین ۴۰-۵۰ سال بود. ۷ درصد معلمان زن فوق‌دیپلم، ۳۰ درصد لیسانس و ۹ درصد فوق‌لیسانس بودند. سن معلمان مرد نیز ۲ درصد زیر سن ۳۰ سال، ۲۸ درصد بین سنین ۳۰-۴۰ سال، ۱۶ درصد بین سنین ۴۰-۵۰ سال و ۴ درصد بالای ۵۰ سال سن بود. ۱۳ درصد معلمان مرد فوق‌دیپلم، ۲۶ درصد لیسانس و ۱۱ درصد فوق‌لیسانس بودند.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار هوش معنوی، مساله‌گشایی، کمال‌گرایی و بهزیستی روان‌شناختی

					N=۵۰	Mعلم زن	Mعلم مرد	N=۵۰	Nمره کل	متغیرها
۰/۸۷	-۰/۹۰	۴/۱۹	۲۷/۷۶	۳/۹۵	۲۸/۰	۴/۱۹	۲۶/۷۲	۴/۱۹	۲۶/۷۲	تفکر انتقادی وجودی
۰/۱۴	-۰/۵۱	۲/۸۱	۱۹/۸۷	۲/۹۹	۱۹/۹۴	۲/۶۵	۱۹/۸۰	۲/۶۵	۱۹/۸۰	معناسازی شخصی
۰/۹۲	-۰/۷۹	۳/۷۰	۲۵/۴۴	۲/۸۷	۲۶/۳۶	۴/۲۱	۲۴/۵۲	۴/۲۱	۲۴/۵۲	آگاهی متعالی
-۰/۰۵	-۰/۱۲	۲/۹۱	۱۶/۵۷	۲/۵۷	۱۷/۱۴	۳/۱۴	۱۶/۰	۳/۱۴	۱۶/۰	گسترش خودآگاهی
۰/۸۳	-۰/۸۳	۱۱/۶۶	۸۹/۲۴	۱۰/۱۴	۹۲/۲۴	۱۲/۵۷	۸۷/۰۴	۱۲/۵۷	۸۷/۰۴	هوش معنوی
۰/۴۵	۰/۳۹	۱/۵۲	۴/۴۶	۱/۳۴	۳/۹۶	۱/۵۴	۴/۹۶	۱/۵۴	۴/۹۶	مساله‌گشایی منفی
۰/۶۷	-۱/۱۷	۱/۶۴	۱۰/۲۵	۱/۵۱	۱۰/۵۰	۱/۷۵	۱۰/۰۱	۱/۷۵	۱۰/۰۱	مساله‌گشایی مثبت
-۰/۰۳	۰/۰۵	۱۰/۰۷	۷۷/۲۵	۱۲/۰۱	۶۹/۴۲	۱۲/۲۲	۶۲/۶۶	۱۲/۲۲	۶۲/۶۶	کمال‌گرایی منفی
۰/۱۴	-۰/۰۴	۱۲/۵۳	۶۶/۰۴	۹/۱۶	۷۹/۱۰	۱۰/۸۸	۷۵/۴۰	۱۰/۸۸	۷۵/۴۰	کمال‌گرایی مثبت
-۰/۰۰	۰/۰۴	۲۲/۲۰	۲۱۴/۵۶	۲۴/۳۹	۲۱۵/۵۰	۲۰/۰۱	۲۱۴/۰۶۹	۲۰/۰۱	۲۱۴/۰۶۹	بهزیستی روان‌شناختی

جدول ۱ آماره‌های توصیفی نمره‌های معلمان زن و مرد را در متغیرهای پژوهش و مولفه‌های آن‌ها نشان می‌دهد. مقدار چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش که به ترتیب در بازه ۰-۲-۰ قرار دارد، نشان می‌دهد که این متغیرها از توزیع طبیعی برخوردارند.

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه

										متغیرها
۰/۳۴۸***	۰/۲۱۰*	۰/۱۰۷	۰/۲۸۲***	۰/۲۳۱*	۰/۴۹۴***	۰/۰۱۳	۰/۴۹۴***	۰/۰۱۳	۰/۰۱۳	تفکر انتقادی وجودی
۰/۳۴۵***	۰/۱۹۲	۰/۱۵۲	۰/۳۴۱***	۰/۲۴۷*	۰/۴۸۹***	-۰/۰۴۸	۰/۴۸۹***	-۰/۰۴۸	-۰/۰۴۸	معناسازی شخصی
۰/۲۷۹***	۰/۲۳۶	۰/۰۳۵	۰/۰۹*	۰/۰۶۴	۰/۴۶۱***	۰/۱۹۳	۰/۴۶۱***	۰/۱۹۳	۰/۱۹۳	آگاهی متعالی
-۰/۰۰۸	۰/۰۱۲	-۰/۱۷۷	-۰/۰۳۶	۰/۱۳۰	۰/۲۶۸**	۰/۰۱۰	۰/۲۶۸**	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	گسترش خودآگاهی
۰/۲۹۵***	۰/۲۰۰*	۰/۰۴۲	۰/۲۴۱*	۰/۱۳۱	۰/۵۰۹**	۰/۰۵۷	۰/۵۰۹**	۰/۰۵۷	۰/۰۵۷	هوش معنوی
۰/۳۹۸***	۰/۱۱۴	۰/۳۶۹**	۰/۳۳۱**	۰/۲۵۰*	۰/۳۸۱**	۰/۱۱۳	۰/۳۸۱**	۰/۱۱۳	۰/۱۱۳	مساله‌گشایی مثبت
-۰/۱۱۶	-۰/۰۲۰۷*	۰/۰۰۲	-۰/۰۶۸	۰/۰۵۶	-۰/۰۸۸	-۰/۱۰۶	-۰/۰۸۸	-۰/۱۰۶	-۰/۱۰۶	مساله‌گشایی منفی
۰/۲۶۵***	۰/۳۲۸**	۰/۰۹۸	۰/۰۶۸	۰/۱۴۶	۰/۳۰۹**	۰/۰۲۴	۰/۳۰۹**	۰/۰۲۴	۰/۰۲۴	کمال‌گرایی مثبت
-۰/۱۱۸	۰/۰۰۴	۰/۱۲۱	-۰/۱۴۵	-۰/۲۲۰*	-۰/۱۱۰	۰/۱۳۴	-۰/۱۱۰	۰/۱۳۴	۰/۱۳۴	کمال‌گرایی منفی

*P<0/05 **P<0/01

در جدول ۲ به جز گسترش خودآگاهی تمامی خرده مقیاس‌های هوش معنوی، و نیز سبک‌های مساله‌گشایی مثبت (0/۰۰۱<P) و کمال‌گرایی مثبت (0/۰۰۸<P) رابطه مشتبی با بهزیستی روان‌شناختی دارند؛ اما کمال‌گرایی منفی (0/۲۴۳<P) و سبک‌های مساله‌گشایی منفی (0/۰۲۵۱<P) با بهزیستی روان‌شناختی رابطه‌ای ندارند.

جدول ۳. رگرسیون چندمتغیری بهزیستی روان‌شناختی براساس متغیرهای پژوهش به روش ورود

	الگو	گو	گو	گو	گو	گو	گو	گو	گو	گو	گو	گو	F
۱۸/۵۷	۰/۵۷۹	۹/۴۹۸***	۵	۳۲۷۷/۳۶	۱۶۳۸۶/۷۸	رگرسیون							
۲/۰۸	۰/۳۳۶	۹۶	۳۴۵/۰۶۶	۳۲۴۳۵/۸۶	باقیمانده								
		۹۹	۵۶۶۲۸/۷۵	۵۶۶۲۸/۷۵	کل								

*P<0.05 **P<0.01

در جدول ۳ آزمون دوربین واتسون نشان از استقلال متغیرهای پیش‌بین دارد. همچنین یکی دیگر از شروط صحت رگرسیون چندمتغیری عدم هم خطی متغیرهای پیش‌بین است. معیار سنجش این شرط، عامل تورم واریانس^۱ است. چنان‌چه این عامل عددی کمتر از ۱۰ داشته باشد، عدم هم خطی متغیره تایید می‌شود. با توجه به نتایج عامل تورم واریانس که برای همه متغیرها، کوچک‌تر از ۱۰ است عدم هم خطی تایید می‌شود. همچنین در جدول ۳ بر اساس میزان F مشاهده شده، متغیرهای کمال‌گرایی منفی، کمال‌گرایی مثبت و سبک‌های مساله‌گشایی مثبت پیش‌بینی کننده بهزیستی روان‌شناختی هستند ($P<0.0001$) و $۳/۶$ درصد از واریانس مربوط به بهزیستی روان‌شناختی توسط متغیرهای کمال‌گرایی منفی، کمال‌گرایی مثبت و سبک‌های مساله‌گشایی مثبت تبیین می‌شود.

جدول ۴. ضرایب رگرسیون متغیرهای پژوهش

VIF	ضرایب غیراستاندارد	ضرایب استاندارد	دوربین واتسون	الگو		
				بنا	خطای معیار	ضریب بتا
---	۶/۱۶۱***	---	---	۲۰/۹۳۸	۱۲۸/۹۹۰	ثابت
۱/۲۲۱	۰/۹۸۴	۲/۱۹	۰/۰۹۱	۰/۱۷۷	۰/۱۷۴	هوش معنوی
۱/۰۶۱	-۰/۰۷۷	۲/۲۳	-۰/۰۰۷	۱/۲۵۸	-۰/۰۹۷	سبک‌مساله‌گشایی منفی
۱/۰۹۸	۴/۰۹۸***	۲/۰۸	۰/۳۶۱	۱/۱۱۸	۴/۸۷	سبک‌مساله‌گشایی مثبت
۱/۸۴۳	-۳/۸۷۶***	۲/۳۳	-۰/۴۴۲	۰/۲۰۲	-۰/۷۸۴	کمال‌گرایی منفی
۱/۹۵۵	۳/۶۰۹**	۲/۱۱	۰/۴۲۴	۰/۲۵۹	۰/۹۳۵	کمال‌گرایی مثبت

*P<0.05 **P<0.01

جدول ۴ نشان می‌دهد متغیرهای کمال‌گرایی منفی، کمال‌گرایی مثبت و سبک‌های مساله‌گشایی مثبت می‌توانند بهزیستی روان‌شناختی را پیش‌بینی کنند ($P<0.0001$). در پاسخ روش تحلیل رگرسیون چندمتغیری گام به گام نیز نشان داد سبک مساله‌گشایی مثبت ۱۵ درصد، کمال‌گرایی منفی ۳ درصد و کمال‌گرایی مثبت ۹ درصد از واریانس نمره‌های بهزیستی روان‌شناختی معلمان را تبیین می‌کنند.

1. variance inflation factor (VIF)

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان داد که رابطه بین هوش معنوی و بهزیستی روان‌شناختی مثبت و معنadar است. این یافته همسو با یافته‌های صاحب‌الزمانی و همکاران (۲۰۱۴) و عباسی بهلوی و همکاران (۲۰۱۵) است. در تبیین این یافته می‌توان کرد که هوش معنوی بیانگر مجموعه‌ای از توانایی‌ها و ظرفیت‌ها و منابع معنوی است که کاربست آن‌ها موجب افزایش انطباق‌پذیری و در نتیجه بهزیستی روان‌شناختی افراد می‌شود (تری، نوکلانین و اوبانی، ۲۰۰۶) و با خوش‌بینی بیشتری همراه است (Abbasی بهلوی و همکاران، ۲۰۱۵). در واقع هوش معنوی به عنوان یک تجربه شخصی موجب کمک به دیگران، دوست داشتن و رضایت از زندگی می‌شود و با امیددهی و معنابخشی به زندگی و ترغیب افراد به صبر بر مشکلات، می‌تواند تفسیر و نگرش مشبتش را به وجود آورد که این گونه تفاسیر منجر به افزایش رفتارهای سازگارانه و بهبود کیفیت زندگی و سلامت و بهزیستی روان‌شناختی در افراد می‌شود. همچنین هر معلم دارای سطح بالایی از هوش معنوی دستورالعملی برای زندگی دارد که از طریق آن می‌تواند به خودشکوفایی در حیطه کاری و زندگی دست یابد (ویسوم، ۲۰۱۳) و قادر شود با عشق، دلسوزی و خرد رفتار کند، مسئولیت‌پذیر و در برابر تغییرات و مشکلات محیط کار بدبار و متعهد به وظایف خوبیش باشد. به طور کلی هوش معنوی منجر به افزایش رضایت شغلی و ارتقاء عملکرد شغلی می‌شود (خلیلی حسین‌آبادی، خلیلی جولستانی و درخشنان، ۱۳۹۴)، چرا که با دارا بودن این ویژگی، افراد به فلسفه و چرایی انجام کار خود پی‌می‌برند و محیط کار و انجام وظایف را فرصتی برای رشد و بروز توانایی‌ها و ارزش‌های شخصی خود تلقی می‌کنند.

یافته دیگر این پژوهش، وجود همبستگی منفی و عدم رابطه معنی‌دار بین سبک‌های مساله‌گشایی منفی و بهزیستی روان‌شناختی بود. این یافته با یافته‌های چیناو (۲۰۱۰) و آقایوسفی و شریف (۱۳۹۰) همسو است. به نظر می‌رسد سبک‌های مساله‌گشایی منفی به عنوان بالا‌فصله‌ترین پاسخ از بین راه حل‌های متعدد، منجر به استقرار و گسترش کنش‌وری مرضی قابل ملاحظه در فرد می‌شود. در هر صورت، به همان اندازه که اتخاذ سبک‌های سازنده حل مساله، به استقرار و پیشرفت سلامت و بهزیستی منجر می‌شود، به کارگیری سبک‌های غیرسازنده نیز رفتارهای استخوان‌بندی ساختار روانی و جسمانی را درهم می‌شکند و منجر به کاهش قابل ملاحظه‌ای در سطح بهزیستی فرد می‌شود.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد رابطه بین سبک‌های مساله‌گشایی مثبت و بهزیستی روان‌شناختی مثبت و معنی‌دار است که این یافته همخوان با نتایج پژوهش‌های کاندرمیر و گر (۲۰۰۹) و آقایوسفی و شریف (۱۳۹۰) است. در این زمینه می‌توان بیان کرد که افرادی که از توانایی‌های حل مساله بسیاری برخوردارند، بیشتر می‌توانند با استرس و مشکلات زندگی مقابله

کنند. این افراد در مقابله با مشکلات به توانایی‌های خود اعتماد دارند، نگرش مثبتی نسبت به زندگی دارند و تمایل بیشتری برای رویارویی با مشکلات دارند و در موقعیت‌های مساله‌ساز کمتر احساس تنها‌یی می‌کنند و برای حل مشکل موجود از منابع فردی و اجتماعی خود بیشترین سود را می‌برند. مهارت‌های مساله‌گشایی مثبت پیامدهای خوشایندی مانند خودکارامدی، موثر بودن، خوشبینی، امید و عزت‌نفس و حس کنترل را دارد که همه این ویژگی‌ها منجر به بهبود کیفیت زندگی و سلامت روان می‌شود (چیناو، ۲۰۱۰).

از سوی دیگر در این پژوهش بین کمال‌گرایی منفی و بهزیستی روان‌شناختی رابطه معنی‌داری یافت نشد که این یافته مغایر با یافته‌های پژوهش‌های ری‌شهری و همکاران (۱۳۹۰)؛ و بولیما (۲۰۱۴) است. با توجه به این‌که حرفه معلمی یکی از مشاغل بسیار مهم است و جایگاه والایی در بین مشاغل و جامعه دارد و این‌که نهاد آموزش و پرورش، باید نسل آینده را با ارزش‌های اجتماعی آشنا و مبانی سازگاری اجتماعی را به آن‌ها بیاموزد و در تحکیم مبانی اخلاقی فردی و اجتماعی کوشش کند، نیز آن‌ها را به فرهنگ جامعه خود آشنا سازد و با ایجاد مهارت‌های هنری، علمی و فنی یکایک‌شان را برای عضویت مؤثر، مفید و سازنده در جامعه آماده کند، بدین منظور لازم است معلمان تا از حد اکثر توانایی‌های شان برای رسیدن به این اهداف مهم استفاده کنند. در نتیجه معیارهای بالای آن‌ها برای عملکرد مطلوب تعديل می‌شود و ثاثیر منفی بر بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها نمی‌گذارد.

از دیگر یافته‌های این پژوهش وجود رابطه مثبت و معنادار بین کمال‌گرایی مثبت و بهزیستی روان‌شناختی بود که این یافته همسو با نتایج گران‌مایه‌پور و بشارت (۲۰۱۰) و بولیما (۲۰۱۴) است. کمال‌گرایی مثبت، انتظاراتی عقلانی و واقع‌گرایانه با توجه به توانایی‌ها و محدودیت‌های فرد ایجاد و این واقع‌بینی با محدودسازی انتظارات در دو زمینه شخصی و بین‌شخصی به‌فرد کمک می‌کند تا معیارهای سخت و هدف‌های تحقیق‌نیافتنی را بر خود و دیگران تحمیل نکند و در سایه این واقعیت روان‌شناختی با کاهش ترس از شکست و افزایش رضایت شخصی، عزت‌نفس خود را تقویت کند. در واقع افرادی که کمال‌گرایی سازگار دارند در مقایسه با افرادی که دارای کمال‌گرایی ناسازگارانه هستند یا افراد غیرکمال‌گرا، حرمت خود و اعتماد به خود بالاتری دارند، از لحاظ علمی سرآمد و بهطورکلی دارای شرایط عاطفی و سازگاری بهتری هستند.

علاوه بر این، نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل رگرسیون نشان داد که کمال‌گرایی منفی، کمال‌گرایی مثبت و سبک‌های مساله‌گشایی مثبت ۳۳/۶ درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی را تبیین می‌کنند که در این میان کمال‌گرایی منفی بهترین پیش‌بینی کننده بهزیستی روان‌شناختی بود. اروزکان، کاراکاس، آتا و آیبرک (۲۰۱۱) بیان می‌کنند کمال‌گرا کسی است که مجموعه‌ای از استانداردهای سخت، غیرواقعی و بالا ایجاد می‌کند و هنگام ارزیابی از عملکرد خود

در گیر تفکر همه یا هیچ می‌شود. این افراد برای کنارآمدن با اثر فشارهای روانی زندگی مشکل دارند و ممکن است سبک زندگی سفت و سخت‌شان، آن‌ها را از سازش یافتن با تغییرات پیش‌بینی ناپذیر زندگی باز دارد. در واقع کمال‌گرایی منفی یک منبع دائمی استرس است زیرا که این افراد همیشه خود را ملزم به بینقض بودن می‌دانند و همچنین دارا بودن سبک تفکر خودانتقادی مداوم فرایندی است که از طریق آن کمال‌گرایی منفی منجر به سطوح بالایی از آشفتگی روانی می‌شود (جیمز، ورپلنکن و ریمز، ۲۰۱۵).

در مجموع می‌توان گفت که هوش معنوی بالا و کمال‌گرایی مثبت منجر به افزایش بهزیستی روان‌شناختی و خودکارآمدی معلمان می‌شود. در نتیجه معلمان با بهزیستی و خودکارآمدی بالا، اهداف سطح بالاتری را برای تدریس‌شان در نظر می‌گیرند و از این نظر داشش‌آموزان را به یادگیری‌های عمیق‌تر و سطح بالاتر دانش سوق می‌دهند. با توجه به نقش هوش معنوی و سبک‌های مساله‌گشایی و کمال‌گرایی مثبت در افزایش بهزیستی روان‌شناختی معلمان، پیشنهاد می‌شود که سازمان آموزش و پژوهش در گزینش و جذب معلمان، این ویژگی‌های شخصیتی را به عنوان ملاک در نظر گیرد و با برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه تقویت منابع سبک‌های مساله‌گشایی مثبت، زمینه آماده‌سازی معلمان را برای روبرو شدن با موقعیت‌های چالش‌آمیز مهیا کند و نیز با برگزاری همایش و سخنرانی‌های مختلف علمی در زمینه نقش مهم هوش معنوی و کمال‌گرایی مثبت، با افزایش کیفیت زندگی کاری و خودکارآمدی، بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها را ارتقا دهد. همچنین با توجه به اهمیت سازه هوش معنوی، پیشنهاد می‌شود رابطه هوش معنوی با سایر متغیرهای روان‌شناختی بررسی شود. با توجه به این‌که داده‌ها در معلمان مقطع دبیرستان و از یکی از شهرهای خرم‌آباد جمع‌آوری شده بود، مهم‌ترین محدودیت پژوهش حاضر عدم امکان تعمیم‌پذیری یافته‌ها است و در تعمیم آن به سایر مناطق و سایر مقاطع تحصیلی باید احتیاط کرد. بنابراین برای تعمیم بهتر نتایج، پیشنهاد می‌شود جامعه آماری گستردere تر و با حیطه کاری متنوع‌تر مطالعه شود.

منابع

- آقایوسفی، علی‌رضا، و شریف، نسیم. (۱۳۹۰). رابطه سبک‌های حل مساله و بهزیستی شخصی در دانشجویان، مجله اندیشه و رفتار، ۶، پیاپی ۲۲: ۷۰-۸۸.
- بهادری خسروشاهی، جعفر، و هاشمی‌نصرت‌آبادی، تورج. (۱۳۹۱). رابطه امیدواری و تاب‌آوری با بهزیستی روان‌شناختی در دانشجویان دانشگاه تبریز. اندیشه و رفتار، ۶، پیاپی ۲۲: ۴۱-۵۰.
- بیانی، علی‌اصغر، محمد‌کوچکی، عاشور، و بیاتی، علی. (۱۳۸۷). روایی و پایایی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف. مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی‌ایران، ۱۴(۲): ۱۴۶-۱۵۱.

- پولادی ری شهری، علی، حسینی، زینب، افشارپور، شاهین. و بهرام خانی، محمود. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین کمال‌گرایی و راهبردهای مقابله‌ای با بهزیستی روان‌شناختی در پرستاران. *اوین کنگره بین‌المللی و چهارمین کنگره ملی آموزش بهداشت و ارتقای سلامتی*, دانشگاه تبریز، ۳۹-۳۳.
- چاری، حسین، ملک، وحید رضا، ذبیحی دان، سحر، و کشتکاران، کتابیون. (۱۳۸۹). پیش‌بینی شادی براساس مؤلفه‌های هوش معنوی، خلاصه اوین همایش کشوری عوامل مؤثر بر سلامت اجتماعی، تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۸۸-۸۰.
- خلیلی حسین‌آبادی، سیدحسن، خلیلی جولستانی، سیداحمد، و درخشان، مختار. (۱۳۹۴). تاثیر هوش معنوی در ارتقاء عملکرد شغلی کارکنان پلیس. *مجله بصیرت و تربیت اسلامی*, ۱۲(۳۳): ۱۸۳-۱۶۱.
- دانش، عصمت، نیکومنش، نرسانگا، سلیمانی، نرگس، سابقی، لیلا، و شمشیری، مینا. (۱۳۹۳). رابطه صفات شخصیتی مادران با کمال‌گرایی دختران نوجوان آن‌ها. *مجله روان‌شناسی کاربردی*, ۸(۴)، پیاپی ۳۲: ۷۸-۶۳.
- دلارو، علی. (۱۳۸۷). روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. انتشارات ویرایش: تهران.
- زرگر، یدالله، مردانی، مریم، و مهرابی‌زاده‌هنرمند، مهناز. (۱۳۹۱). اثربخشی مداخله شناختی-رفتاری بر کمال‌گرایی و احساس گناه در دانشجویان. *روان‌شناسی کاربردی*, ۶(۴)، پیاپی ۲۴: ۸۵-۷۱.
- شاکری، محمد، عبدالهزاده، بیانه، محمدخانی، شهرام، و نوری، ربانه. (۱۳۹۳). مقایسه بین عوامل شخصیتی، سبک‌های حل مساله و میزان استرس تجربه شده میان افراد وابسته به مواد و افراد بنهنجار. *مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی*, ۲۶(۲): ۳۳۷-۳۲۹.
- علی‌زاده صحراوی، ام‌هانی، خسروی، زهره، و بشارت، محمدراعی. (۱۳۸۸). رابطه باورهای غیرمنطقی با کمال‌گرایی مثبت و منفی در دانش‌آموزان شهرستان نوشهر. *مجله مطالعات روان‌شناختی*, ۶(۱): ۶۲-۹.
- علی‌لو، محمد، اسماعلی، احمد، واحدی، حسین، و رضایی، رسول. (۱۳۸۸). بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی (اختلال‌های شخصیت) و سبک‌های حل مساله در زندانیان مجرم. *مجله دانشور رفتار*, ۹(۲)، پیاپی ۳۴: ۶۹-۶۱.
- میکایلی، نیلوفر، رحمانی، سمیرا، و نریمانی، محمد. (۱۳۹۱). پیش‌بینی فرسودگی شغلی براساس کمال‌گرایی و رفتار تیپ A در کارکنان آتش‌نشانی خرم‌آباد. *مجله روان‌شناسی صنعتی و سازمانی*, ۳(۱۱)، پیاپی ۵۲-۴۵.

Abbasi Behloli, A., Karimi Motlag, M., Dehghanpour Farashag, H., Zaynalian Fard, F., Ranibar Naei, M., & Shojaee, A. (2015). Examine the role of spiritual intelligence on optimism and psychological well-being of teachers in city Taibad of Iran. *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, 5(4): 163-170.

- Bulina, R. (2014). Relation between adaptive and maladaptive perfectionism, self-efficacy and subjective well-being. *Journal of Psychology Research*, 4(2): 835-842.
- Eid, M., & Larsen, R. (2008). *The science of subjective wellbeing*. The Guilford press: New York. Londan.
- Erozkan, A., Karakas, Y., Ata, S., & Ayberk, A. (2011). The relationship between perfectionism and depression in Turkish high school students. *Journal of Social Behavioral and Personality*, 39(4): 451-464.
- Burns, L. R., & Fedewa, B. A. (2005). Cognitive styles; links with perfectionistic thinking. *Journal of Personality and Individual Differences*, 38(1): 103-113.
- Cassidy, T., & Burnside, E. (1996). Cognitive appraisal, vulnerability and coping: An integrative analysis of appraisal and coping. *Journal of Counseling Psychology*, 9(1): 261-279.
- Cassidy, T., & Long, C. (1996). Problem-solving style, stress and psychological illness: Development of a multifunctional measure. *British Journal of Clinical Psychology*, 35(1): 265-277.
- Chinaveh, M. (2010). Training problem-solving to enhance quality of life, Implication towards divers' learners. *Journal of Procedia-Social and behavior Science*, 7(1): 302- 310.
- Clarke, D., & Goosen, T. (2009). The mediating effect of coping strategies in the relationship between automatic negative thoughts and depression in a clinical sample of diabetes patients. *Journal of Personality and Individual Differences*, 46(1): 4- 460.
- Dincol Ozgur, S., Temel, S., & Yilmaz, A. (2012). The effect of learning of preservice chemistry teachers on their perceptions of problem solving skills and problem solving achievement. *Journal of Procedia-Social Behavioral Sciences*, 46(1): 1450-1454.
- Direndonck, D. (2005). The construct validity of Riff Scale of psychology well-being and its extension with spiritual well-being. *Journal of Personality and Individual Difference*, 36(1): 629-643.
- Flaxman, P. E., Ménard, J., Bond, F. W., & Kinman, G. (2012). Academics' experiences of a respite from work: Effects of self-critical perfectionism and perseverative cognition on post respite well-being. *Journal of Applied Psychology*, 97(1): 854-865.
- Ferrari, J. R., & Mautz, W. T. (1997). Predicting perfectionism: Applying test of rigidity. *Journal of Clinical Psychology*, 23(1): 1-6.
- Ilgan, A., Ozu-cengis, O., Ata, A., & Akram, A. (2015). The relationship between teachers' psychological well-being and their quality of school work life. *Journal of Happiness & Well-Being*, 3(2): 159-181.
- James, K., Verplanken, B., & Rimes, K. A. (2015). Self-criticism as a mediator in the relationship between unhealthy perfectionism and distress. *Journal of Personality and Individual Differences*, 79(1): 123-128.

- Kandermir, M. A. & Gur, H. (2009). The use of creation problem solving scenarios in mathematics education: views of some prospective teachers. *Journal of Procedia- Social and behavior Science*, 1(1): 1628- 1635.
- Kashdan, T.B., & Nezlek, J.B. (2012). Whether, when and how is spirituality related to wellbeing? Moving beyond single occasion questionnaires to understanding daily process. *Journal of Personality and Social Psychology Bulletin*, 38(1):1523-1533.
- King, D. B. (2008). *Rethinking Claims of spiritual intelligence definition, model and measure* [Thesis]. Ontario: Trent University.
- King, D. B., DeCicco T. L. (2009). A viable model and self-Report measure of spiritual intelligence. *International Journal of Transpersonal Studies*, 28(1): 68-85.
- Nateghian, S., Shirinzadeh, D.S., & Ghaderi, E. (2008). *The effect problem solving skills training on activity of student, proceeding of The first National Conference on creativity studies, TRIZ and innovation engineering and management*, Tehran: Iran.
- Sadeghi Tabar, M. (2014). Explaining the role of resiliency and perfectionism in the quality of work life of the staff of science and culture University. *Journal of Indian Scientific Research*, 4(6): 883-892.
- Sadeghi, H., Zamani, A., & Norouzpur Mamasani, A. (2015). Study the relationship between spiritual intelligence and emotion intelligence with the quality of work life Izeh principals. *Journal of Scientific Research and Development*, 2(1): 187-190.
- Sahebalzamani, M., Farahani, H., Abasi, R., & Talebi, M. (2014).The relationship between spiritual intelligence with psychological well-being and purpose in life of nurses. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*, 18(1): 38-41.
- Sisask, M., Värnik, P., Värnik, A., Apter, A., Balazs, J., Balint, M., & Bobes, J. (2014). Teacher satisfaction with school and psychological well-being affects their readiness to help children with mental health problems. *Journal of Health Education*, 73(4): 382-393.
- Stoeber, J., & Damian, L. E. (2013). *Perfectionism in employees: Work engagement, workaholism, and burnout*. In F. M. Sirois & D. S. Molnar (Eds.), *Perfectionism, health, and well-being*. New York: Springer
- Terry-Short, L. A., Owens, R. G., Salde, P. D., & Dewey, M. E. (1995). Positive and negative perfectionism. *Journal Personality and Individual Differences*, 18(1): 663-668.
- Tirri, K. Nokelainen, P., & Ubani, M. (2006). Conceptual definition and validation of the spiritual sensitivity scale. *Journal of Empirical Theology*, 19(1): 37- 62.
- Visvam, S. (2013). Spiritual intelligence, its correlation with teacher effectiveness and academic achievement-a study. *International Journal of Education and Psychological Research*, 2(2): 106-110.

***

مقیاس سبک‌های مساله‌گشایی

سوال‌ها

	۱	۲	۳	۴	۵	سوال‌ها
۰/۵	۰	۱	۲	۳	۴	۱. من کارها را بدون هدف انجام می‌دهم و این را در نظر نمی‌گیرم که رفتارم بر موقعیت خاص چه تأثیری می‌گذارد.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۲. احساس درمانگی می‌کنم و قادر نیستم درباره مشکلاتم به هیچ راه حلی فکر کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۳. وقتی با مشکل روبه‌رو می‌شوم تنها بخود فکر می‌کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۴. در موقعی که با مشکل روبه‌رو می‌شوم زندگیم از هم می‌پاشد و احساس نالمیدی می‌کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۵. به خاطر مشکلاتی که دارم خودم را سرزنش می‌کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۶. فکر می‌کنم خودم سبب مشکلاتم هستم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۷. نسبت به تواناییم برای مقابله مایوسم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۸. در کل می‌توانم وضعیت‌های دشوار را تحت کنترل داشته باشم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۹. برای مقابله با مشکلات راه حل‌های مختلف را در نظر می‌گیرم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۰. برای عمل کردن نقشه می‌کشم و بعد آن را دنبال می‌کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۱. وقتی با مساله‌ای مواجه می‌شوم راه حل خلاقانه آن خلاصه به من الهام می‌شود.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۲. برای راه‌های ممکن را در ذهن مورخ می‌کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۳. بهطور کلی در موقعیت‌های مشکل دار راه حل را در مرمی بایم و می‌دانم چه می‌کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۴. تضمین‌هایی می‌گیرم و بعدها از بات آن ها خوشحالم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۵. وقتی با موقعیت جدید روبه‌رو می‌شوم اطمینان دارم که می‌توانم با هر مشکلی که پیش آید مقابله کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۶. شیوه روپاروییم با موقعیت، عوامل با برنامه‌ام دقیقاً منطبق است.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۷. احساس می‌کنم که زمان حلال مشکل است و فقط منتظر می‌مانم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۸. فکر می‌کنم اوضاع روبه‌را خواهد شد و جای تگرانی نیست.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۱۹. تنها ارزیوبم این است که همه مشکلات خودبه‌خود و بدون مداخله من رفع شود.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۲۰. سعی می‌کنم مشکلات را نادیده بگیرم و فراموش کنم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۲۱. اعمال مثبت انجام می‌دهم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۲۲. مسائل و مشکلات را هم‌جون چالشی در نظر می‌گیرم که باید بر آن غلبه کرد.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۲۳. فکر می‌کنم مشکلات بهطور طبیعی، بخشی از زندگی هستند و با آن‌ها مواجه می‌شوم.
۰/۵	۱	۱	۲	۳	۴	۲۴. سعی می‌کنم جنبه مثبت موقعیت را در نظر بگیرم.

***

مقیاس کمال‌گرایی

سوال‌ها

	۱	۲	۳	۴	۵	سوال‌ها
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱. وقتی کاری را شروع می‌کنم مضطربم از این که شکست بخورم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۲. وقتی واقعاً کارم را خوب انجام می‌دهم خانواده و دوستان احساس غرور و افتخار می‌کنند.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۳. وقتی کارها را سیار دقیق انجام می‌دهم احساس غرور می‌کنم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۴. غیر ممکن است برای خود می‌بینارهای و استانداردهای خیلی بالایی قرار بدهم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۵. تلاش می‌کنم در تامیل زمینه‌های از عدم تایید دیگران اجتناب نمایم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۶. دوست دارم برای مملکرد عالی از که به دست می‌آورم، مورد تشوق قرار گیرم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۷. وقتی کاری را انجام می‌دهم، تا زمانی که آن را کامل نکنم نمی‌توانم راحت باشم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۸. هرچند احساس می‌کنم بهترین فرد هستم اما این برای افراد دیگر کافی نیست.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۹. انجام یک کار به طور کامل، پاداش در جهت درستی خودمان است.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۰. مشکل موفق شدن این است که بایستی خیلی سخت کار و تلاش کرد.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۱. اگر متکب اشتیاه شوم احساس می‌کنم کاملاً شکست خورده‌ام.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۲. احساس نارضایتی می‌کنم، مگرینکه در جهت استانداردهای بالاتر تلاش نمایم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۳. می‌دانم که فرد مهربانی هستم اما احساس می‌کنم همیشه نمی‌توانم این چنین باشم.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۴. افراد دیگر به خاطر پیشرفت هایم، به من توجه می‌کنند.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۵. کار را مانند یک بچه خوب انجام می‌دهم اما به نظر نمی‌رسد این برای راضی کردن والدین کافی باشد.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۶. فکر می‌کنم هر فردی که عاشق باشد، برنده است.
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۱۷. افراد دیگر انتظار دارند که به هیچ وجه، از من کمتر کامل نباشند.

سمیرا رحمنی جوانمرد، نیلوفر میکائیلی و زهره وحدی

۱	۲	۳	۴	۵
۱۸. وقتی در مقابل دیگران قرار می‌گیرم با پیگیری و تلاش برای بهتر بودن برانگیخته می‌شوم.				
۱۹. وقتی از فشارها و محدودیت‌ها رها می‌شوم احساس خوبی دارم.	۱	۲	۳	۴
۲۰. میمارها و استانداردهای بالای من مورد تحسین و تمجید دیگران قرار می‌گیرند.	۱	۲	۳	۴
۲۱. اگر از عهده دیگران برناییم می‌ترسم که آن‌ها مانعی برای توجه و احترام به من باشند.	۱	۲	۳	۴
۲۲. دوست دارم افراد دیگر با موفق شدن من راضی و خرسند باشند.	۱	۲	۳	۴
۲۳. من به اسطله موقوفیت‌ها و پیش‌فتاهیم تایید زیادی از دیگران به دست می‌آورم.	۱	۲	۳	۴
۲۴. موقوفیت‌هایم مرا به سوی پیش‌فتاهی‌ها بیشتر برمی‌انگزد.	۱	۲	۳	۴
۲۵. اگر کار را کمتر از عالی انجام دهم احساس گناه یا سرافکندگی می‌کنم.	۱	۲	۳	۴
۲۶. حتی اگر کارم را خوب انجام دهم، از عملکردم رضایت ندارم.	۱	۲	۳	۴
۲۷. معتقدم که کار و تلاش سیار باقی و سخت منجر به کمال می‌شود.	۱	۲	۳	۴
۲۸. من به خاطر موقوفیت‌هایم احساس لذت و بزرگی می‌کنم.	۱	۲	۳	۴
۲۹. وقتی کاری را به طور کامل انجام می‌دهم عمیقاً احساس رضایت می‌کنم.	۱	۲	۳	۴
۳۰. احساس می‌کنم بایستی کامل باشیم تا تایید افراد دیگر را به دست آورم.	۱	۲	۳	۴
۳۱. والدینم مرا برای بیتر بودن تشویق و ترغیب می‌کنند.	۱	۲	۳	۴
۳۲. از این نگرانیم که اگر اشتنهای کنم دیگران چه فکر می‌کنند.	۱	۲	۳	۴
۳۳. از این که تمام وقت و انرژی‌مرا صرف یک کار می‌کنم احساس رضایت دارم.	۱	۲	۳	۴
۳۴. اگر دیگران تشخیص دهنده که چه کوشش‌ها و مهارت‌هایی برای کامل شدن نیاز دارم آن‌ها را انجام دهم.	۱	۲	۳	۴
۳۵. برای انجام بهتر کارها، بهتر است منتظر باشم که توسط دیگران انجام شوند.	۱	۲	۳	۴
۳۶. من از تلاش زیادی که در جهت دقت و درستی کاری باشد لذت می‌برم.	۱	۲	۳	۴
۳۷. کاری را شروع نمی‌کنم مگر این که خطر آن کم باشدو بتوانم آن را کامل و عالی انجام دهم.	۱	۲	۳	۴
۳۸. وقتی کارها را انجام می‌دهم دیگران در مورد معیارهای کار من منتقدانه قضاوخت خواهند کرد.	۱	۲	۳	۴
۳۹. دوست دارم با قرار دادن معیارهای خوبی بالا برای خود، مبارزه کنم.	۱	۲	۳	۴
۴۰. دوست دارم با قرار دادن معیارهای خوبی بالا برای خود، مبارزه کنم.	۱	۲	۳	۴

***

مقیاس بهزیستی روان‌شناختی

سوال‌ها					
کمال	مثلاً	مثلاً	مثلاً	مثلاً	مثلاً
تفاق	تفاق	تفاق	تفاق	تفاق	تفاق
۱. اکثر افراد مرا دوست داشتنی و با عاطفه و همیان می‌دانند.	۶	۵	۴	۳	۲
۲. من از ابراز عقایدم هراسی ندارم حتی زمانی که آن‌ها با عقاید اکثر مردم متضاد هستند.	۶	۵	۴	۳	۲
۳. در کل احساس می‌کنم من در خدمت موقعیتی هستم که در آن زندگی می‌کنم.	۶	۵	۴	۳	۲
۴. من به فعالیت‌هایی که افق‌های وسیعی برای من باز می‌کنند للاحتمن نیستم.	۶	۵	۴	۳	۲
۵. من در زمان حال زندگی می‌کنم و واعقاً به اینده فکر نمی‌کنم.	۶	۵	۴	۳	۲
۶. وقتی که به استان زندگی خودم نگاه می‌کنم، از هر آنچه در آن پیش‌آمدہ خشنودم.	۶	۵	۴	۳	۲
۷. حفظ ارتباطات نزدیک و صمیمی برای من سخت و مشقت‌بار بوده است.	۶	۵	۴	۳	۲
۸. تصریمات من معمولاً با آنچه که دیگران انجام می‌دهند تحت تاثیر قرار نمی‌گیرند.	۶	۵	۴	۳	۲
۹. نیازها و خواسته‌ای روزمره زندگی اغلب مرا خسته می‌کند.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۰. من راه‌های تازه‌ای برای انجام دادن کارهایم نمی‌خواهم، زندگی من به همین روش فعلی مطلوب است.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۱. تغایر دارم بر «حال» تمرکز کنم چرا که «اینده» همیشه برای من مشکلاتی را به همراه دارد.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۲. در جمجمو، اعتماد به نفس و حس مشتبی درباره خودم دارم.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۳. گاهی احساس تنهایی می‌کنم چرا که دوستان صمیمی کمی دارم که می‌توانم نگرانی‌هایم را با آن‌ها درمیان بگذارم.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۴. در مورد آنچه که مردم در مورد من فکر می‌کنند، نگرانم می‌کنم.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۵. با افراد و جامعه اطرافم خیلی خوب همخوانی خوبی ندارم.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۶. داشتن تحریبات حدیدی که چگونگی تصور شما را درباره خود و جهان اطرافتان به چالش می‌کشد، مهم است.	۶	۵	۴	۳	۲
۱۷. اغلب فعالیت‌های هر روزه‌ی من به نظرم تکراری و بی‌اهمیت می‌آید.	۶	۵	۴	۳	۲

پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناسی معلمان بر اساس ...

۱۸. فکر می‌کنم بیشتر افرادی که می‌شناسم از زندگی بهره‌ی بیشتری در مقایسه با من می‌برند.
۱۹. من از روابط فردی و دو طرفه با اعضا خانواده یا دوستانم لذت می‌برم.
۲۰. شاد بودن برای خودم، اهمیت بیشتری برای من دارد تا رضایت دیگران.
۲۱. من کاملاً در مدیریت بسیاری از مسئولیت‌های زندگی‌ام موفق هستم.
۲۲. وقتی خوب فکر می‌کنم، من واقعاً در طی سال‌ها، کمال استفاده از عمرم نبردمام.
۲۳. حس خوبی از آنچه که هست، برای بدست اوردن آن در زندگی تلاش می‌کنم، ندارم.
۲۴. من اکثر جنبه‌های شخصیت را دوست دارم.
۲۵. من افراد زیادی را در اختیار ندارم که هنگام نیاز به گفتگو با آن‌ها، به من گوش کنند.
۲۶. توسط افرادی با عقاید قوی تحت تأثیر قرار می‌گیرم.
۲۷. اغلب احساسات می‌کنم در برابر مسئولیت‌هایم از پا می‌افتم.
۲۸. این حس را دارم که فردی رشد یافته‌ام.
۲۹. عادت داشتم برای خودم اهدافی را ترتیب دهم اما الان فکر می‌کنم این وقت تلف کردن است.
۳۰. اشتیاهاتی در گذشته داشته‌ام، اما حس می‌کنم که همه چیز برای بهترین حالت فراهم بوده است.
۳۱. به نظرم اکثر افراد تعداد دوستان بیشتری از من دارند.
۳۲. من به عقاید اسلامیان دارم حتی اگر ها بر ضد نظر اکثریت باشد.
۳۳. من معمولاً اقدام مناسبی برای حفاظت از اعتبار و امور شخصی خودم انجام می‌دهم.
۳۴. من از قرار گرفتن در موقعیت‌های جدیدی که نیاز به تغییر در روش‌های آشنایی قدیمی خودم داشته باشند، لذت نمی‌برم.
۳۵. از طراحی برای آینده و تلاش برای رساندن آن‌ها به واقعیت لذت می‌برم.
۳۶. به طرق مختلف از موقعیت‌هایم در زندگی احساس نارضایتی دارم.
۳۷. مردم را به عنوان فردی دهنده و خواهان در اختیار گذاشتن وقتی با دیگران می‌شناسند.
۳۸. برایم ابراز عقیده در موارد بحث‌انگیز مشکل است.
۳۹. من در به کارگرفتن وقتی استادم، پس می‌توانم هر چیزی را همانطور که لازم است انجام دهم.
۴۰. برای من زندگی فرآیندی مدام از یادگیری تغییر و رشد است.
۴۱. فردی فعل در به ثمر رساندن اهدافم هستم.
۴۲. نگرش من درباره‌ی خودم احتمالاً به اندازه‌ای مثبت نیست که سایرین در مورد خودشان مشتبه فکر می‌کنند.
۴۳. من ارتباطات گرم و مورد اعتماد زیادی را با دیگران تجربه نکردم.
۴۴. اغلب نظرم را درباره‌ی تصمیمات عوض می‌کنم اگر دوستان یا خانواده‌ام مخالف باشند.
۴۵. ترتیب دادن زندگی‌ام آنگونه که برایم رضایت‌بخشن باشد، برایم دشوار است.
۴۶. تلاش برای بهبود یا تغییر زندگی‌ام را خوبی وقت است متوقف کرده‌ام.
۴۷. خیلی افراد در زندگی‌ی بی‌هدف و سرگردان هستند ولی من یکی از آن‌ها نیستم.
۴۸. گذشته پستی و بلندی‌های زیادی داشته، اما در کل نمی‌خواهم آن را تغییر دهم.
۴۹. می‌دانم که می‌توانم به دوستانم اعتماد کنم و آن‌ها نیز به من اعتماد کنند.
۵۰. درباره‌ی خودم با آنچه که برایم اهمیت دارد قضاوت می‌کنم و نه به ارزش‌هایی که دیگران فکر می‌کنند مهم است.
۵۱. من توانسته‌ام خانه‌ای و سبکی از زندگی که دوست داشته‌ام برای خود بنا کنم.
۵۲. این گفته حقیقت دارد که شما نمی‌توانید به سگ پیر شیرین کاری یاد دهید.
۵۳. گاهی می‌پرسم ایا همه چیز را که می‌توانستم در زندگی انجام دهم، انجام دادم؟
۵۴. وقتی خودم را با دوستان و آشنايان مقایسه می‌کنم، از همین که هستم احساس خوبی دارم.

***

مقیاس هوش معنوی

سوال ها					
کاربرد افقی	کاربرد عمودی	تفصیل	تفصیل	کاربرد	
۱	۲	۳	۴	۵	۱. اغلب درباره ماهیت هستی، سوال و تفکر می کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲. من جنبه هایی از وجود خودم را که فراتر از جسم مادی است را می شناسم.
۱	۲	۳	۴	۵	۳. من زمانی را برای تفکر درباره اهداف و دلایل زندگی صرف می کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴. من قادرم در حالت های بالاتر از هشیاری یا آگاهی وارد شوم (مثل خلسه و یا حالت های روحانی).
۱	۲	۳	۴	۵	۵. من قادرم درباره آن چه بعد از مرگ اتفاق خواهد افتاد عینقاً فکر کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۶. برای من مشکل است که چیزهایی به غیر از اجسام و مواد را حس کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۷. توانایی من در دریافتمن معنا و هدف زندگی به من در سازگاری با موقعیت های استرس امیز کمک می کند.
۱	۲	۳	۴	۵	۸. من می توانم زمانی که در حالت های بالای هشیاری یا آگاهی هستم را کنترل کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۹. من دارای تصوری هایی (نظریه هایی) درباره چیزهایی مثل زندگی، مرگ و هستی هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۰. من از رابطه عمیق تر میان خود و دیگران آگاهم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۱. من قادرم یک هدف با دلیل برای زندگی ام تعریف کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۲. من قادرم آزادانه بین سطوح هشیاری با آگاهی حرکت کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۳. من به طور فراوان درباره معنای رویدادهای زندگی ام تفکر می کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۴. من خود را به وسیله چیزهای عمیق تر از جسم مادی ام تعریف می کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۵. من وقتی یک شکست را تجربه می کنم قادرم برای آن معنای بیابم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۶. من اغلب اعمال و انتخاب هایم را زمانی که در حالت های بالاتر از هشیاری هستم واضح تر درک می کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۷. من اغلب درباره بودن پسر و هدف جهان فکر می کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۸. من از جنبه هایی غیر مادی زندگی ام آگاهی بالای دارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۱۹. من قادرم تصمیماتی بر طبق اهداف در زندگی اتخاذ کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲۰. من خصوصیاتی را در افراد شناسایی می کنم که با معنات از بدن، شخصیت و یا هیجان های آن هاست (مثل فطرت پاک و یا توانایی های خاص).
۱	۲	۳	۴	۵	۲۱. من به طور عمیق درباره اینکه نیروهایی بزرگتر وجود دارند یا نه فکر می کنم (مثل خدا الههها، غیب گو یا موجودات داری اتری زیاد و...).
۱	۲	۳	۴	۵	۲۲. شناختن جنبه های مختلف در زندگی به من کمک می کند که احساس مرکزیت کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲۳. من برای تجارب روزانه قادرم معنا و هدف پیدا کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۲۴. من تکنیک هایی را یادگر فته ام (مذهبی یا غیر مذهبی) که به حالت های بالاتر از هشیاری وارد شوم.

***